

CAN YOU ANSWER THESE QUESTIONS?

1. Describe Ramchal's attitude to the study of nigleh.
2. What was the attitude of the Yeshiva of Venice towards Ramchal and his writings?
3. Who was R. Yaakov Poppers and what was his attitude towards Ramchal and his writings?
4. Describe Ramchal's stay in Amsterdam.
5. What happened to Ramchal's early Cabalistic writings?

This and much more will be addressed in the ninth lecture of this series: "A Life of Illumination: The Spiritual Legacy of Rav Moshe Chaim Luzzatto".

To derive maximum benefit from this lecture, keep these questions in mind, as you listen to the tape and read through the outline. Go back to these questions once again at the end of the lecture and see how well you answer them.

PLEASE NOTE: This outline and source book was designed as a powerful tool to help you appreciate and understand the basis of Jewish History. Although the lectures can be listened to without the use of the outline, we advise you to read the outline to enhance your comprehension. Use it, as well, as a handy reference guide and for quick review.

THE EPIC OF THE ETERNAL PEOPLE

Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series IX Lecture #9

A LIFE OF ILLUMINATION: THE SPIRITUAL LEGACY OF RAV MOSHE CHAIM LUZZATTO

I. The Controversial Mystic

A.

(1) ראיתי אשר שמח כ"ת כי עשיתי פרי בנגלות, וגם אני שמח, ת"ל, באשר יחנני ד' בכל חלקי תורתו הקדושה, כי כולה תמימה ומשיבת נפש. אך מנחש אני בגביע שלי כונת הכ"ת אשר לזה היה מתאוה, ולולי הייתי מניח הנסתר ועושה עסקי בנגלות כבר היה לו לשמחה. ואני צר לי מאד היותי רחוק מאת הדרת כ"ת, כי לולי הייתי קרוב אליו לא הייתי מניח מלהשתדל כי איש כמוהו שר וגדול בישראל, יעזוב את הטוב הפנימי, אור הבהיר, סלת הנקיה להשביע נפשו הרמה רק בעשב השדה שהוא פשט התורה ובתמרוך חיי הק"ו וג"ש אשר עליו אמרו [בזוהר] "וימררו את חייהם בעבודה קשה" כו'. הלא מקרא צווח ואומר "כל הבשר חציר וכל חסדו כציץ השדה", כל חסד דעבדין לגרמייהו עבדין, והשכינה הקדושה הממתנת לבניה שינהלו אותה מן הגלות ואין מנהל לה מכל בנים ילדה. הייטב בעיני ד'? וסוף דבר: מה נמצא נחת רוח ליוצרנו ב"ה בכל הפלפולים הגדולים והפסקים הרבים? ואין א' מתחזק לעמוד בסוד ד' ולגלות אור כבודו אל השכינה שנאמר בה "וראיתיה לזכור ברית עולם" ברזין דאורייתא. לא בסתר מדבר הקדוש רשב"י על פ' "אם לא תדעי לך היפה בנשים" שמי שאינו יודע רזין דאורייתא אפילו אית ביה עובדין טבין וסגיאיין מפקין ליה מכל תרעי דההוא עלמא. ההסתר הסתיר הרב הקדוש האר"י זלה"ה דבריו באמרו, שמי שהוא חריף יעיין שעה א' או שתיים לכל היותר בהלכה ומי שאינו חריף לא יעיין בה כל עיקר, אלא עיקר העסק יהיה במדרשים ובאגדות ובקבלה, פנימיות התורה א"כ איפוא למה נעזוב את העיקר ונאחז את הטפל? זה הכלל: אין אדם מוצא לעתיד לבא אלא האור מה שהמשיך בידיעתו בעולם הזה. ומי שידע הפנימיות יהנה באור פנימי, ומי שלא השיגו לא יהנה ממנו על שום פנים. וכי יאמרו: הלא הדינים צריכים לישראל – הנעזוב אותם? לא, לא נעזוב אותם, אבל נקבע להם זמנים לפי שא"א בלאו הכי, אך לא בהם נבלה זמננו ח"ו. הלא זה רע בעו"ה, שרוב חכמי ישראל כבר רחקו מעל האמת ומן האור הנעים, כבוד ד' אלקינו, ללכת אחרי פלפוליהם של הבל, וד' בוחן לבות הוא יודע אם לעקל אם לעקלקלות הוא, כי אינם נוטים אלא אחרי הבצע והכבוד ומה שיביא להם מאלה ככל אות נפשם, אותו יבחרו להם. צר לי מאד על האדם הגדול הדרת כ"ת, אשר לא יעשה עיקר עסקו במה שהיה ראוי לאיש אשר כמוהו ולפי אכלו יתעדן במעדני מלך, מלכו של עולם. אני אין בכחי אלא מה שבכחי. אברך את ד' אשר יעצני ללכת בדרך אמת, והוא יתן בלב בניו את הטוב להם תמיד. חשבתי שלא להיות חשוד על השבועה, גם זו לטובה. ואני מחבק את הבן יקיר כמוהו"ר בנו נר"ו, וד' אלקי השמים ימלא משאלות לבכם לטובה לאורך ימים, אכי"ר. שותה בצמא דבריו, משה חיים לוצאטו פאדובה ליל מש"ק י"ט לחדש אדר התצ"ב

I saw that [you,] the prince of Torah, was happy that my study of *nigleh* (the non mystical area of Torah study) has produced fruitful results. I too am happy, thank G-d, that G-d has graced me in all areas of his Holy Torah, for it is all perfect and restores the soul. I

divine, however, that it is [in this sole area] that he desires [that I put my total concentration] and it would gladden him if I were to forsake the study of Kabbalah and would be totally engrossed in *nigleh*. I am very pained that I am so far away from [you,] the exalted prince of Torah. For if I were closer to you, I wouldn't cease from attempting to convince you that a person of your stature, a prince and giant of Torah in Israel, should not forsake the essential good, the pure light, the fine flour of Torah knowledge, to satisfy your lofty soul with only the grass of the field, which is the simple meaning of the text of the Torah, and fill your life with bitterness being engrossed in the *kal v'chomer* and *gezairah shaveh*, regarding which [the Zohar in *Rayah Mihemna Parshas Bahaloscha* 153a cites the verse,] "And they embittered their lives with hard labor . . .". Behold Scripture cries out and says, (Isaiah 40:6) "All flesh is as grass and all the kindness thereof is as the flower of the field." All the kindness which they perform is done solely for themselves. All the while, [even though] the Holy Shechina waits patiently for her children that they lead her out from the *golus* (exile), none of her children which she bore leads her out. Is this pleasing to G-d? In conclusion [we must ask the following]: What pleasure does our Creator, may He be blessed, have from all of the great *pilpulim* (complex logical analyses) and the many legal decisions? None of them makes the effort to understand G-d's secrets and to reveal the light of His glory unto the Shechina as it is stated in Scripture (Genesis 9:16), "And I will see it and remember the eternal covenant", which refers to the secrets of the Torah. The holy one, Rabbi Shimon bar Yochai (Zohar Chadash folio 70 column 4) did not hide his opinion regarding this matter in his explanation of the verse (Shir HaShirim (Song of Solomon) 1:8), "If you, the fairest of women, don't know . . .". He stated, "He who does not know the secrets of the Torah, even if he has many good deeds [to his credit], he is excluded from all of the gates of that world." Did the holy Rav, the Arizal, mask his sentiments in his statement, "A person with a sharp mind should learn halacha in depth for an hour or two, at most. A person who does not possess such a mind should not learn in depth at all. Rather, his main efforts should be made in the areas of Midrashim, Agadatas, and Kabbalah, the innermost part of the Torah." That being the case, how can we forsake the essence and grab hold of that which is secondary? In short, in the next world, one only finds the light which he brought forth through the knowledge which he acquired in this world. He who knows the innermost knowledge will have pleasure of the innermost light. He who did not achieve this will not have any pleasure from it. If they say [in their defense], "Behold the laws are necessary for the Jewish people! Should we forsake them?" No! We won't forsake them but we will set times for them as it is impossible to be without them. We will not, however, spend the bulk of our time in them, G-d forbid! Behold this is an evil thing, through our many sins, that the majority of the scholars of Israel have distanced themselves from the truth and from the pleasant light of the glory of Hashem, our G-d, and have pursued their sophistry. Hashem, who tests the hearts, knows what their true intention is, for they are only attracted to monetary profit and honor and base their choices upon them. I have tremendous anguish concerning a great man like yourself, a prince of Torah, who is not putting his primary efforts into an area befitting a man of such stature. Appropriate to his ability, he should partake in the exquisite pleasures of the king, the King of the universe. I can only do that which is in my power. I bless Hashem who has counseled me to go in the path of truth and He will always infuse the hearts of His children with that which is best for them. I believe that no one suspects me of violating the oath [which was imposed upon him by the Venetian Rabbinate]. This is also good. . . . **Letter from R. Moshe Luzzatto to R. Yeshaya Bassan, Padua Adar 19, 5492 (1732)**

(2) קם אליהו נביאה מהימנא ואמר ליה רבי רבי והיה לעת ערב יהיה אור (זכריה יד:ז) דא ודאי איהו אור דילך דאתליא בהאי חיבורא דעד השתא במחשכים הושיבני (איכה ג:ו) השתא והיה לעת ערב יהיה אור בסוף יומיא בזמנא דפורקנא אתקרב ביה העם ההולכים בחושך ראו אור גדול בהאי חיבורא ולכל היד החזקה ולכל המורה הגדול דא. תיקון ל"ט מתיקונים חדשים שנתגלה לרמח"ל

Eliyahu, the faithful prophet, arose and said, "Rabbi, Rabbi, it will come to pass that at the evening there will be light." (Zechariah 14:7) Most certainly this is referring to your light that was embedded within this work. Up until now the situation could be described with the words of the verse, "He has made me dwell in the darkness." (Lam. 3:6) Now at the end of the day, the time of the setting of the sun, there will be light. At the time of the redemption, the people who walk in darkness will see the great light in this work and the strong hand [of G-d] and all of this great awesomeness." **Tikun 39 of the Ramchal's tikunim**

B.

קבלתי כתביך אחת לאחת, המאלצות אותי לעשות דבר שלא כרצוני. כי אף אם אין בחיבור מאמרך דברים אשר לא כן, מ"מ גם מועיל אין כן; כי לא דבר חדש הוא, וכבר היה לעולמים ספר, מצרף לחכמה' למהר"ר יש"ר מקאנדיא ז"ל, מלא על כל גדותיו משענות ואותיות מחכימות, מליצות יושר על החכמה [של קבלה]. גם בא אחריו מהר"ר אביעד בחיבורו [אמונת חכמים] שהדפיס מחדש. ומה יתן ומה יוסיף חבורך? האם חשבת למשפט, שמי שלא יטה און לשני המחברים הנ"ל יעשו רושם בלבבו דברי מאמרך? אם אתה מאמין זה, אני איני מאמין; כי עקוב לב בני האדם ואנוש הוא, מי ידענו. ובדברים כאלה יארע כמה פעמים, שיקווה טוב ויבא רע ומי שטינא בלבו יהפוך ללענה משפט ומתוך דברי אמת ילמדו לשקר. ובאמת כשם שלא ירדתי לסוף דעתך בעצם הענין שלך, גם בזה לא ידעתי אנה פניך ומה תוחלתך בהוציאך לאור החיבור הלז. וכבר מלתי אמורה, שאם צפית על ידי זה לישועת הידוע להיות לו בדבר תורה מעות קונות – מדעתי כי קשה הוא, כי לא רבו אך מעטו הקופצים לקנות חיבורים כאלו, ואף אם היה דבר חדש לא היה לעולמים, כ"ש שכמוהו נהיה פעם ופעמים כאמור. וזאת תהיה לך לעדה כי אין מגמתי רק לאמת במה שהוא אמת ולטובתך האמיתית כי אין ספק כי מצדי לא יבצר למשוך בשבט סופר שורה או שורותים ברשות הוצאת החיבור הזה לאור, כאשר רשמתי בנייר הלז תוככי זאת; אבל ממה שראיתך משוקע בדבר זה, התנהלתי לאטי. אמרתי: אולי ביני וביני יתפשר חמימותך הטבעי ותבוא אל נכון, אכן לשקר שמרתי. סבור הייתי שתכזה בפושרין, ואין אתה נכזה אפילו בחמי חמין כי כאשר יעצת אתה רוצה שתקום, ולא תשוב מפני כל. יהי רצון שלא תראה בנחמ"ה ושגם אני לא ישיגני צער ודאגה על הרשות הנתונה, כי אין אתה יכול להכחיש, שכל דבריך לשעבר לא היו אלא דברי תימא ואיש אין בארץ יודע מהיכן באו, והיית למשל בפני כל, ולולי אלקי אבי היה בעזרי ולעזרך והאיר עיני למצוא אופן א' בארץ להשקיט הענין ולשתק המון הפיות – מי יודע להיכן היו הדברים מגיעים. ואתה עתה משלם לי רעה תחת טובה במה שאתה מכריחי לשום שמי על פני חוץ על הדפסה שקרוב לודאי לא תיטב בעיני הרבים, אם לא מצד הדברים עצמן, מצד המחבר; כי אנכי השומע דבר מאחריך לאמר, ולא אתה. וכי אתה סבור שעניי האנשים תנקר, ושתוכל להשים יד על כל הפיות האומרות: מה זה היה לבן קיש אשר עם נביאים נבא, והנה הוא נחבא? ואתה עתה, ברוך ד', שים לבך לכל הדברים

הנזכרים, כי הכל צפוי והרשות נתונה כרצונך. יהי רצון שתטיב בעיני אלקים ואדם ושיהיה טוב אחרית דבר. ומה שחשת שיש מי שהיה מעכב על ידי על דבר הרשות הנז', אין הדבר כן, כי לא דברתי עם שום אדם מזה; אך כלבבי כן פי, ותתי לי דלא חנפני. ועתה כבוא אליך הרשות כפי חפצך, הקהל מחשבות שכלך וחשוב למשפט והמנע מהדפסה זו, כי אין בה תכלית ולא תועלת. אם לעצתי תשמע, והיה אלקיך עמך ואם לא תשמע ולא תאבה, ויארע ח"ו שום תקלה – מכאן מודעא רבה, כי אני הזהרתך ואת נפשי הצלתי. ומעתה לא אעתיר עוד דברי, רק זאת מאתי תפלה לא-ל עליון: יברכך ויטיב לך כחפצי וחפצך וחפץ דורשי שלומך ב"ב יצ"ו, ויותר מהמה בני הכותב. נאם החותם פה ריגיו יום ג' כ"ח סיון התצ"ד.

ישעי' בן הגאון ישראל חזקיה באסאן

טופס ה"רשות"

בשבטי ישראל הודעתי נאמנה, שהחכם המחבר נר"ו הציג לפני חיבורו זה הנקרא בשם מאמר הוכוח ועברתי בין בתריו ובחנתי דבריו, ולא מצאתי בו לפי הנראה לע"ד נפתל ועקש, אשר על כן הרשות נתונה לו מאתי לפרסמו. יהי אלקיו עמו, וינחהו במעגלי צדק למען שמו, אכ"ר,

I received each one of your letters, putting pressure upon me to do something against my better judgment. For even if there is nothing wrong with the content of your work, it is of no benefit. There is nothing new in it. The work *Matzraif L'Chachma*, by *Yashar* (Yosef Shlomo Rofeh del Medigo) of blessed memory, is overflowing with proofs and logical arguments supporting the science of Kabbalah. In addition, R. Abiad recently published a similar work, [entitled *Emunas Chachamim*]. What will your work contribute? Do you really think that someone who was not convinced by the two previous works will be impressed by yours? If you believe it, I don't. For the hearts of people are deceitful and sick, who can know it? (See Jeremiah 17:9) Things like this have happened many times before, where they have hoped for positive results and it only created bad. He whose heart is stained will turn something sound into something poisonous and will derive falsehood from the words of truth. Truth be told, just as I haven't plumbed the depths of your mind regarding the essence of your undertaking, so too, I have no idea where you are headed and what you expect by publishing this work. I have already stated my opinion that if [by publishing this work] you hope to solve your [financial] problems, it will be of no avail. For there are relatively few customers who are interested in buying such works, even if it were the first of its kind, and most certainly in this case where time and again such works have been published.

And this [approbation] should be a proof that my sole intention is to present to you the honest truth, all for your true benefit, for you shouldn't think that because of my own concerns I would hold myself back from writing a line or two to allow you to publish this work, as I have in fact written in the accompanying sheet of paper. However, because I have seen you totally immersed in this thing, I have dragged my feet. I thought that perhaps in the interim your natural exuberance (lit. heat) would dissipate and you would take the correct [course of action]. I waited, however, in vain. I thought that you would be scalded with luke warm water, and I see that even boiling water doesn't effect you. (See Berachos 16b) You want your plans to be carried out and nothing will deter you. May it be His will that you will not regret this decision and that I will not experience pain and worry over this approbation. For you can't deny that everything that you have

done in the past was simply astonishing and no one on earth knows where it came from. You were the subject of everyone's conversation. If it hadn't been for the help given to me and you by the G-d of my father, who enlightened my eyes to find a way to still the matter and to quiet the murmurings of the masses, who knows how far these things would have gone. And now, you are repaying me bad for good by forcing me to publicly affix my name to a publication which in all probability will not be accepted by the public, either because of the subject matter or because of the author. For I am the one who hears the rumors, and not you. Your sentiment is, "Let the eyes [of my enemies] pop out." (See Number 16:14) Can you close all the mouths that say, "What is this that ben Kish (Saul) now prophecies with prophets, behold he is hidden?" (See Samuel I 10:11)

And now blessed one of G-d, pay attention to all of the above, for all is evident and you have the power to do as you please. May it be His will that you find favor in the eyes of Hashem and man and that the end should be good. And regarding that which you were afraid that someone was holding me back from giving you the aforementioned permission, it is not so, for I haven't spoken to anyone regarding this. My mouth, however, expresses the [misgivings] of my heart and I deserve credit that I have not been insincere. And now that I am giving you the permission that you desire, gather your thoughts together and think this through logically and desist from publishing this, for it serves no purpose and will bring no benefit. If you listen to my advice, Hashem will be with you. If you don't listen, however, and something bad occurs, you should know that you were warned and, thereby, I have saved my soul from responsibility. I am not going to make any further pleas. Only this do I pray to the Supreme Power: May Hashem bless you and bestow good unto you as is my and your desire, and the desire of my entire household, especially my son. **Reggio, Tuesday, the third of Sivan, 5494 (1734)**
Yeshaya ben HaGaon Yisrael Hezekiah Bassan

Text of the Approbation: Amongst the tribes of Israel, I have faithfully informed them that the scholar, may Hashem protect and save him, presented before me this work, which is called *Mamar HaVikuach*. I examined the work and I haven't found anything that seems to be, in my humble opinion, perverse and twisted. Therefore do I give him permission to publicize it. May his G-d be with him and may He guide him on the true path for His namesake. Amen.

C.

ואגב אספר לו דבר יפה שאירע לי עתה בוניציאה שהוצרכתי ללכת שם בתחלה טרם נסעי, כי כששמע המבלבל הגדול בליליוס שאני הולך, מיד חשב מחשבות שאני הולך להדפיס ספרים (מה שלא דברתי וגם לא עלתה על לבי באמת, וגם כחשתי לשואלי דבר כי לא זה תכלית דרכי כלל ועיקר) והתחיל לקטרג כדרכו כל הימים עם בני הישיבה של ויניציאה. ואז שלחו לי שלשה שליחים ביחד – ר' גבריאל פאדובני, ר' משה מנחם ובליליוס – ובאו אצלי בשם הישיבה לומר, ששמעו שאני הולך ושאני רוצה להדפיס ושאני רוצה לעשות דברים נגד הכתב שעשינו; ואני השיבותי להם שאינו אמת, שאין אני עושה ואין אני רוצה לעשות דבר נגד הכתב כלל ועיקר. אז אמרו: "הלא אתה לומד עם תלמידיך ספריך". אמרתי: "אמת הדבר, ואני עושה זה בהיתר, שכן נדברנו בבירור, וקיים לי כמוהרר"י באסאן. אבל ידעו

שאיני רוצה עוד לעורר שום דבר מענינים ראשונים אני הולך לדרכי למה שאצטרך לי ותו לא. אך כדי שלא להכחיש האמת תדעו, שיש לי חיבור א' שאפשר שאדפיס אותו, גם שאין כונתי לזה עתה, רק בדרך טפל אפשר שיהיה ואין זה עיקר לכתי; והספר הזה כבר הורשיתי מכמהורר"י באסן נר"ו, כאשר בכתב שעשיתי". והלכו השליחים להם והעידו תשובתי לפני הישיבה, אז התחיל לומר החכם פאציפיקו; "הרב בסאן אינו כל העולם (אינני אומר זה לל"ה ח"ו, אלא שאני צריך לספר לו דברים כהויתן שלא יתרעם כ"ת שלא הודעתיו), א נ ח נ ו רוצים לראות, אנחנו רוצים להסכים, ואותו הכתב שעשה הרב בסאן אינו כהוגן ואנחנו רוצים לעשות כתב אחר כרצוננו". ושלחו לי השלוחים פעם שנית, וכשבאו אלי אמרו לי שיש להם כתב חדש בידם שרוצים שאני אחתום עליו. אז אמרתי: "אני איני רוצה אפילו לשמוע שום דבר חדש. מה שעשיתי עם כמהורר"י בסאן עשוי ואותו אקיים, ואיני רוצה אפילו לשמוע שום דבר." ולא רציתי לקבל השליחות כלל ולשמוע אפילו מה יש בנייר. ואני באתי לדרכי לביתי לשלוחי. והם חרה להם מאד, ואמרו שהם רוצים להיות השולטים ולא אחרים ושאינם יודעים כלום לא מרב בסאן ולא משום רב שבעולם. ואני הנחתים בכל כעסם, ואמרתי לר' גבריאל ולר' משה מנחם: "ידעו שאני איני משועבד להם כלל, אני מפאדובה ולא מויניציאה. מה שעשיתי עם הרב כמהורר"י עשיתי לפי שאני תלוי בו, וחוזן מזה איני רוצה לחדש שום דבר. מה. שעשיתי כבר הגדתי לפניהם שאני מקיים, ותו לא מיד". כל זה ספרתי לכ"ת כמספר דברים, כי כבר אחשוב שישתקע כעסם בחיקם. יהי מה, אני הולך לעסקי ואין אתי אפילו נייר א'. יאמרו מה שירצו, והנני פורס שלומותי לכמהורר"י בנו נר"ו, וד' אלקי השמים ימלא משאלות לבכם לטובה, אכ"ר.

שיתה בצמא דבריו,

משה חיים לוצאטו

פאדובה יום ד' א' לחדש מרחשון התצ"ה

Incidentally, I want to tell you an interesting thing that happened to me now in Venice, as I had to go there first before my trip [to Amsterdam]. For when that great confounder, Belilious, heard that I am traveling [to Amsterdam], he immediately jumped to the conclusion that I am going there in order to publish my works, something that had not even entered my mind. In addition, I clearly denied to anyone who asked that that was the purpose of my trip. He began to reproach me, as he constantly does with the members of the yeshiva in Venice. Immediately, they (the yeshiva of Venice) sent me three emissaries, R. Gavriel Paduani, R. Moshe Menachem, and Belilius and in the name of the yeshiva told me that they had heard that I am traveling and that I want to publish material and in effect I want to go against the written agreement that we had made. I responded that it wasn't true and that I had no interest at all in going against the written agreement. Then they said to me, "Behold you study your works with your students." I told them, "It is true, but I am doing this legally, as we had specifically spoken about this and R. Yeshayah Bassan agreed to this. But you should know that I don't want to reawaken any of the original matters. I am traveling to take care of necessary personal matters and nothing else. In order not to deny the truth, however, you should know that I do have one composition which I may possibly print. Although I don't plan to do it now, as an aside, I may have it done. I have already received permission from R. Yeshaya Bassan, may Hashem protect and save him, as it is stated in the copy which I made." The emissaries left and repeated my response in the presence of the yeshiva. The scholar, R. Patzipiko, then began to speak and said the following, "HaRav Bassan is not the entire world. (I am

not saying this over as *loshon horah* (talebearing), G-d forbid, rather I have to tell you the complete facts in order that you not complain afterwards that I didn't tell you.) We want to see and we want to issue an approbation. The document which R. Bassan made is improper and we want to issue another document according to our specifications." They sent me emissaries yet another time. When they came to me, they told me that they have a new document which they wanted me to sign. I then told them, "I don't want to even hear anything new. That which Rav Bassan made is done and over with and it is that which I will fulfill. I don't want to even hear about anything new." I didn't want to accept the emissaries at all and to even hear from them [the contents which was written on] the paper [which they sent me]. I went on my way and arrived home in peace. They were very angry and said that they wanted sole control [over this] and not others and they did not know from Rav Bassan or any other Rav. I left them in the midst of their anger and I said to R. Gavriel and R. Moshe Menachem, "You should know that I am not subservient to them at all. I am from Padua and not from Venice. What I did with HaRav [Bassan], I did, because I am dependent upon him. Besides this [commitment], I have no desire to initiate anything else. Regarding that which I did [in the past], I have already told you that I fulfilled it. [But] nothing else." I am telling all of this, to you, the prince of Torah, as one who tells a story [of the distant past]. I hope that their anger will only remain within their hearts. Be that which it may, I am traveling on business and don't have on my person even one piece of paper. They can say what they want. . . . **Letter from Ramchal to R. Yeshaya Bassan, the first of Cheshvan 5495 (1734)**

D.

. . . הנה כי כן אחת שאלתי מכם אותה אבקש. להחזיק במישור מוסר עבודתכם לפניו ית'. . . אל תטו ימין ושמאל ותורתו אל תעזובו, ולימוד הזוהר הקדוש יזהיר כזהר הרקיע. וגם שאר הלימודים השתדלו להרבות ולא למעט חלילה. ותגבירו השלר' ותרחיקו השנאה, ואש המחלוקת תשקע ותכבה לעולמי עד. ואני הנני מתהלך לאשר תנהלני ימין ד' רוממה, ובכל אשר אהיה שמה הנני כולל עצמי אתכם. . . . ואתם גם אתם התפללו עלי למען יצליח ד' את דרכי וינחני בדרך הטובה למען שמו, ואמצא יחול לבבי ברצונו ית' הטוב. . . . ועל הכל שאלו נא שלר' אלופנו הרופא [הרב משה דוד ואל], וכך תפרסו שלומותי אל מעלת הרב מריני נר"ו, ואל הרופא שמואל חי כ"ץ והרופא אביו יצ"ו ואל הרופא שמואל כהן ואל הר"ר יצחק רוקח ואל כ' יצחק בן אהרן מאריני ה"י וש"ש. נאם דורש שלומכם, משה חיים לוצאטו, למש"ק י' לחדש כסלו התצ"ה בולזאן

Behold, I ask but one thing of you, which is my real request. Strengthen the discipline of your service before Him, may He be blessed. . . . Don't veer from it right or left and don't forsake His Torah and be as careful with the study of the Zohar as with the radiance (*zohar*) of the heavens. You should also try to increase your other studies and not, G-d forbid, diminish them. Strive for peace and distance yourselves from hatred, and the fire of strife should be submerged and be extinguished for ever and ever. I am traveling to where the exalted right hand of Hashem will lead me. Wherever I will go, I will include myself with you. . . . And you should pray on my behalf so that Hashem may grant success to my journey and lead me on the proper path for His namesake, and may I find that the longing of my heart will be in concert with the His will, which is the embodiment of good. . . . **Letter from Ramchal to his disciples in Padua, the tenth of Kislev 5495 (1734), written in Bolzano, Italy**

E.

. . . זאת נחמתי בעניי, כי צעיר אנכי לימים הייתי, ילדות היה בי ולימי בינה עד האידנא לא הגעתי. . . . בכולהון אתחרטנא בחרטה המסלקת דמים. . . . הנני נשבע בפניכם בקול ובשבועה דאורייתא בפה מלא, ומעכשיו מקבל אני עלי באיסור כולל ומוסיף על מה שקבלתי עלי בפני רבי ה"ה מהר"ר ישעיהו באסאן הנ"ל, מעתה ומעכשיו ביותר בחרם חמור בחרם הגדול בנדוי ובשמתא, שמהיום ועד הלאה לא אלמוד עם שום אדם בעולם, יהיה מי שיהיה ומתי שיהיה ליחיד או לשנים ויותר חכמת הקבלה, לא מתוך שום ספר בעולם או בעל פה, ואפילו מה שנמצא בשם חכמי האמת כתבי האר"י וספר הזוהר, או שום ספר קבלה יהיה מה שיהיה, ומכל שכן מה שחלקי אמרה נפשי, . . . גם שלא להראות לא ע"י עצמי או ע"י אחרים שום כתב או חבור קטן מכל מה שלמדתי בלימוד הנ"ל יהיה מה שיהיה. ולא אכתוב לעצמי ולא לאחרים יהיה מה שיהיה, וכל שכן שלא להדפיס מכל הנ"ל הן ע"י עצמי או ע"י אחרים או שום אדם בעולם קרוב או רחוק יהיה מה שיהיה. . . . אך אני משייר כח זה לעצמי אם יזכני ד' ואהיה בן ארבעים שנה, הרשות בידי ללמוד כתבי האר"י הידועים עם תלמיד הגון לד', ושהיה דוקא התלמיד או התלמידים כל אחד בן ארבעים שנה. . . . ואני אתחנן אל ש-די שיאמר לצרותי די, . . . ביום ג' טו"ב טבת תצ"ה, לפ"ק פה ק"ק פראנקפורט דמיין יע"א. באתי בעצמי בחתימת ידי ממש על החתום שעשיתי שבועה בפ"מ כנ"ל וקבלתי עלי לקיים כל הא דכתיב ומפורש לעיל. משה חיים לוצאטו. נוסח שחבר ר' יעקב כהן פאפירש אב"ד פראנקפורט דמיין ובית דינו שחתם הרמח"ל

. . . This is my consolation in my misery, for I was young and immature and haven't as yet reached the period of understanding (forty years old). . . . For all of the above I have deep regrets and terrible shame. . . . Behold I am audibly swearing before you, clearly articulating an oath recognized by the Torah. From this day on, I accept upon myself, in addition to what I have already accepted upon myself before my mentor, R. Yeshaya Bassan, with all of the severity of a *cherem gadol*, *nidui*, and *shamta* (excommunication and a resulting state of accursedness), that I not teach the science of Kabbalah, from this day on, to any person, whom ever it may be, in any circumstances whatsoever, whether to an individual or a group. It should be taught neither through any *sefer* whatsoever, nor orally, even the teachings of the Arizal or the Zohar, or any other work of Kabbalah and most certainly not what I myself composed. . . . I also [commit myself] not to show, to absolutely anyone, whether directly or indirectly, any of the writings or minor works of Kabbalah. Nor will I write for myself or others, whomsoever they may be, and most certainly will not publish any such works, whether through myself or through others or through any person on this world, whether they be related to me or not, under any circumstances. . . . I reserve the right, however, if Hashem will grant me life, that when I reach the age of forty, to teach the known writings of the Arizal to a G-d fearing disciple, provided that the disciple or disciples have reached the age of forty. . . . I pray that the Almighty will put an end to my difficulties. . . . **Tuesday, the seventeenth of Teves 5495 (1735), Frankfurt am Main.** I have personally signed that I made this oath in Frankfurt am Main and have committed myself to fulfill all that is written and spelled out above. Moshe Chaim Luzzato. **Document which was composed by R. Yaakov HaKohen Poppers, Chief Rabbi of Frankfurt am Main, and his Bais Din and signed by Ramchal**

F.

וגוזרים אנו בכל אלות התורה ככל יראה וכל ימצא בין עדת ישראל שום מכתב ספר חדש שנתחדש ע"פ הנסתר במשך מאה שנים שעברו, אשר לא נדפס עדיין מעולם, ומכל שכן אם יהיה נדמה בלשון הזהר הקדוש בין ככולו בין במקצתו לא בשם אדם חכם או גאון לא בשם מגיד ולא בשם רעיא מהימנא ואלהיו וכל כיוצא בהם בין בארץ בין בחוץ לארץ ולא ילמד שום אדם בחברה של ת"ח ומכ"ש עם התלמידים שום דבר שנתחדש בחכמת הקבלה במשך שבעים שנה שעברו. יען זאת מצאנו דכל המוסיף בדברים הנסתרים שהם עומדים ברומו של עולם אינו אלא גורע מכבוד השמים . . . ונותן יד לקלי דעת להבין דברים שלא כהווייתן. ואין דבר טוב מכל התחדשות כזה. . . כי ידענו דאין בדורות האחרונים האלו מי שידמה לרבי שמעון וחבריו ז"ל והאלקי מהרי"א לוריא ותלמידיו ז"ל ואין מי שיערוך לחכמי התלמוד הראשונים גם האחרונים, דעליהם אין להוסיף ומהם אין לגרוע. וכל המשנה אפילו כקוצא של מחט מדבריהם הוא נקרא עובר על דברי חכמים וחייב מיתה . . . ה"ז כופר בעיקר ומין אפיקורס הוא. . . ומחלים אנו פני כל רבני גאוני ומנהיגי הקהלות קדושים שבגולה פולין ואשכנז יצ"ו, ובפרט רבני גאוני א"י תוב"ב, ורבני גאוני ומנהיגי הק"ק טורקייא ה"י, ורבני גאוני כל איטליה ה"י, שיתלוו עמנו לבא על החתום ולהסכים ולקיים ולחזק תקנת סיג וגדר זה . . . שיתקיים בכל תוקף עד חמשה ועשרים שנה בלי שום פתח היתר בעולם. פה אלטונה יע"א

יחזקאל בא"א מ"ו מהר"ר אברהם ז"ל מבית קצינא חונה בג' ק"ק אלטונה, המבורג, וואנזבאק יע"א. משה זעירא דירושלם חכם האגני

We hereby decree with the force of all of the curses of the Torah that no new Kabbalistic work, written over the past hundred years and not yet published, should be in one's possession. Most certainly does this apply to any work that bears a similarity to the Zohar in its language, either wholly or partially, whether it's written in the name of a scholar or Gaon or in the name of a *Magid, Raya Mihemna, Eliyahu*, or anyone similar, whether in *Eretz Yisrael* or in *Chutz L'Aretz* (outside Israel). Any new Kabbalistic insight of the last seventy years should not be studied in a group of scholars, and most certainly not taught to students. This is because we have found that all those who add new insights on to the corpus of the mystic literature, which stands on the highest plane of the universe, are in reality diminishing the honor of Heaven . . . and lending a hand to superficial thinkers who will misunderstand these concepts. Nothing good can come out from all these innovations. . . . For we know that there is no one in these generations who can compare themselves to R. Shimon [bar Yochai] and his colleagues, of blessed memory, nor to the G-dly R. Yitzchak Luria and his disciples, of blessed memory, and there is none who can compare to the earlier and later Sages of the Talmud, for one cannot add to nor detract from [their wisdom]. Anyone who changes even so much as the point of a needle is considered to have violated the words of the Sages and is condemned to death . . . and is deemed to be someone who denies the essential belief of Judaism and is a heretic and *apikorus*. . . . We beseech the Rabbanim, Gaonim, and leaders of the holy communities of Diaspora in Poland and Germany and especially the Rabbanim and Gaonim of *Eretz Yisrael*, as well as the Rabbanim, Gaonim and leaders of the holy communities in Turkey and Italy, that they join with us and sign and agree to strengthen this protective legislation . . . that it be fulfilled with full compliance for a period of twenty five years without any exceptions. **Altona. Yechezkel b. R. Avraham Katzenellenbogen, Altona, Hamburg, Wansbak; Moshe Chagiz, Yerushalayim**

G.

וכי יקום איש על רעהו ויאמר לו: או כתוב וחתום שאתה ממזר, דרך משל, או אסיר ראשך מעליך האם יתן ראשו תחת רצונו, ולבלתי כתוב וחתום את כל הדבר אשר ירצה ימסור נפשו למיתה? כן הדבר הזה. הנה הם באים לנגדי בחרב שלופה וקשת דרוכה, רדיפות כל בני הגולה, ואומרים לי: או כתוב וחתום על זאת או נקים עליך מלחמה עד לב השמים – ואני אהיה כ"כ חסר לב ומשתטה לבלתי כתוב מה שהם רוצים? מאין לי כח לעמוד נגד עולם מלא? וכי יאמרו: מדוע לא יצילך ד' – אף אני אשיבם: אני שלו וכל העולם שלו, ואם הוא רוצה בזה – אני מה אכפת לי? והם חשבו שכבר לכדו מבצר גדול, וגם את הנזר לקחו; וחיי ראשי, משחק אני בהם ומתפלא עליהם לאמר: איך אובדי עצות המה, כאלו לבם בל עמם. וכי אם האמת אתי – הודאתי להם תסירה ממני? ואם לא כן היה – החזיקו בו היה מוסיף לי דבר? כבר אמרתי להם: "ראו שאני חותם על שקר, כי אני לא בדיתי דבר מלבי מעולם"; הם אמרו: "לא, כי כן תכתוב". אז השיבותי להם: "כן, אני אכתוב". ומה לי בזה? לא אוסיף ולא אגרע בזה כל מאומה ואצא מריבי לשונות, הלא טוב לי. ועתה אבי, אבי, טהור לבב ואיש אמת, אם כזבתי בענין הזה ומלבי הוצאתי דברי שקר להתפאר בם – אל ימחול לי ד'. אבל מה אומר ובעברת ד' צבאות נעתם ארץ החכמה והתבונה סרה מבני האדם, ותכס עליהם האפלה וחשכה גדולה, כי אחרי בצעם לבם הולך. ואני פה ת"ל יושב בכבוד בין הספרדים, אשר המה כלם מחבבים אותי כאלו המה ילדוני ואין זה אלא ממפלאות תמים דעים (איוב לז:טז) . . . עד אשר הגיעו לשים אותי בראשי ישיבתם ה"י, ושיחתי חולין בעיניהם כדברי שלמה. והנה כל הת"ח ת"ל מתקבצים ובאים אלי בכל עת אשר פנאי להם, וכבר קשה מאד שאינני רוצה ללמד להם חכמת האמת. ולא משום איסר פראנקפורט אני עושה זה, כי כל המעשה ההוא אצלי כחרס הנשבר, אך כי אינני רוצה בעת הזאת ללמד לשום א' אפילו דיבור א', וע"כ אפילו דיבור קטן לא הוצאתי ואינני מוציא מפי בזה. מכתב מהרמח"ל לרבו הרה"ג ר"י באסאן יום ה' ר"ח אלול תצ"ה

If an assailant comes upon a person and tells him, "Either attest in writing to the fact that you are a *mamzer* (born out of an incestuous or adulterous union)," for instance, "or I will behead you," would a [reasonable] person refuse to write a document to that effect and sign it and give up his life? This was the situation with which I was faced. Behold, they came to me with [a threat that was the equivalent of] a drawn sword or a drawn bow, being pursued by the entire Diaspora. They told me, "Either you write and sign this or we will wage war against you up until the very heart of the Heavens." Would I be so half witted or insane as to refuse them? From where would I draw strength to fight against the whole world? If someone were to ask, "Why didn't G-d save you?", I would reply, "I and the whole world belong to Him. If He wants this to happen, why should it bother me?" They thought that they had conquered a mighty fortress and had taken away the crown. By my life, I laughed [inside of me] at them and was astonished by them and thought, "They are at a loss for what to do and act as if they are lacking any intelligence. For if the truth is on my side, will my admission remove it from me? And if it is not on my side, would my insistence that it is add anything for me." I already had told them, "Look, I am affixing my signature to a lie, because I never fabricated anything." They replied, "No! You will write the following!" I then retorted, "Yes, I will write." So what. By doing so, I haven't added to or detracted from anything and I extricated myself from a verbal war. Wasn't that good for me? And now, my father, my father, of pure heart, a man of truth, if I deceived you regarding this and I intentionally lied in order to achieve thereby recognition, may Hashem never forgive me. But what can I say? Through the anger of the

L-rd of Hosts, the world of wisdom has become desolate and understanding has left mankind and they have become covered with blackness and awesome darkness, for every heart goes after profit. . . .

Here, [in Amsterdam,] thank G-d, I am living with great honor amongst the Sefardim, who cherish me as if they had given birth to me. This is only due to the wonders of the One with perfect knowledge. (See Job 37:16) . . . They have even appointed me to be their *Rosh Yeshiva*. In their eyes, even my everyday conversation is considered the equal of Solomon's wisdom. Behold, all of the Torah scholars, thank G-d, gather around me, when ever they have a chance. They find it very difficult that I don't want to teach them the science of truth (Kabbalah). It is not that I am complying with the prohibition of Frankfurt, for I consider their actions to be but broken pottery. I just don't want to teach any of them at this time, not even one word. Therefore, I haven't even uttered a small sentence regarding this and I am not about to. **Letter from Ramchal to R. Yeshaya Bassan the first of Elul 5495 (1735)**

II. The Ramchal's Defenders

A.

וישטמוהו בעלי חצים וקשרו עליו קשר מוח"צים וכשועלים בחרבות כמעשה איזבל עם נבות העידו עליו עדויות כוזבות ועל פיהם חקקו חקקי און דברי גבוהות וישלחום בכל רחובות ושלחו אל הר"ם חאג"ז אשר דרכו בסערה וסופה . . . כי מה שכתבו חכמי ויניציאה שמוהר"ר מח"ל הוא עברייך על השבועה ופועל בהשבועה לס"מ לגלות רזי התורה כבר גלוי ומפורסם שעד שקר העד וכל שכן מה שחפאו עלי דברים אשר לא כן שאני החזרתי לו מהחיבורים הנזכרים שהוא שקר וכזב גמור. גם מה שכתבו שבלכתו לאמשטרדם הביא עמו ספר תהלים שלו להדפיס שוא ודבר כזב שהרי כשהייתי בפאדובה לקחתיה בידי והנה הוא טמון בתוך האהלי. גם מה שכתבו שהמגיד אמר לו שעתידי אותו תהלים של דוד ע"ה ליבטל ולהיות שלו במקומו לשון הרע (מוציא שם רע) גמור הוא ואין אומרים שלא ראה את החדש יבא ויעיד כי החיבור הנזכר הנו בידי ממש ורשום עליו זמן שנתחבר ושהתחיל אותו יום ב' ד' לחדש סיון שנת התפ"ו ושסיימו ר"ח שבט התפ"ז וענין המגיד לא נתחדש לו אלא בחדש סיון התפ"ז א"כ לא נתחבר על פי מגיד. ואזורו מוכיח עליו כי כולו מחקים וטשטושים כדרך כל מחבר דרך טבע שכותב ומוחק וחוזר וכותב. ואין זה אלא שהיותו באמת בקי מאד בחכמת השיר הפריז על מדותיו לחבר כעין מזמורים . . . וכבר יש אחרים שעשו כמותו. היוצא מזה כי כל דברי אנשי ויניציאה דברי רמאים ולשון שקר ובדאות. והלא אמרו ג"כ עלי שאני שלחתי לו תיבת המזמורים לאמשטרדם והיא לא זזה ממקומה. . . . מכתב מהרה"ג ר"י באסאן להרה"ג ר' ברוך כהנא רפאפרוט אב"ד דק"ק פיורדא ז' טבת התצ"ו

The archers fiercely attacked him, shot at him, hated him (See Genesis 49:23), and plotted against him. They were like foxes, [cleverly darting about] in the ruins, and acted with him like Jezebel with Naboth. They falsely testified against him, their mouths were inscribed with sin and arrogance. They sent out their [falsehoods] far and wide and sent them to R. Moshe Chagiz, whose manner is like that of a tempest or storm. . . . Regarding what the scholars of Venice wrote about Ramchal, that he had violated the oath [imposed upon him by the Venetian Rabbinate] and that he prevailed upon the forces of evil

through the imposition of oaths that they reveal to him the secrets of the Torah, it is already common knowledge that it was a fabrication. All the more so regarding their false claim that I had returned to him some of the works [that were given to me for safe keeping]. They are all lies and fabrications. In addition, that which they wrote, that when he traveled to Amsterdam, he brought with him the Book of Psalms (*Sefer Tehilim*) which he had composed in order to publish it, is utterly false, for when I traveled to Padua [to impose the oath upon Ramchal], I took it with me back home where I hid it. Also regarding that which they wrote, that the *Magid* [an angel sent from Heaven to reveal Divine truths] told him that David's Psalms are destined to be replaced by his, is totally libelous. [As the Talmud (Nidah 7b) states], "People do not ask of someone who has not seen the new moon to come and testify but only someone who has seen it." For this aforementioned work is actually in my hand and upon it is inscribed the date in which it was composed. It was begun on Monday, the fourth of Sivan, 5486 (1726) and was completed on the first of Shevat 5487 (1727). If so, it was not composed through the inspiration of the *Magid*. It is clearly evident that that is the case as the manuscript is full of erasures and corrections, as is naturally common in the works of any author, who, as a matter of course, writes, erases, and rewrites. The [reason he composed such a work] is because he is a true expert in the science of poetry and extended himself to create a work that is similar to [David's] Psalms. . . . [He is not the first to have created such a work, as] he was preceded by others. In conclusion, all of the statements made by the Venetians are the statements of deceivers. They are false, and fabrications. They even maligned me and stated that I had sent the box of Psalms [that he composed] to Amsterdam and they didn't move from their place. . . . **Letter sent from R. Yeshaya Bassan to R. Baruch Rapoport, Chief Rabbi of Fiorda, the seventh of Teves 5496 (1736)**

B.

. . . וכבר כתבתי לחכמי אשכנז לכל מקום שידי מגעת וביחוד לפני חכמי פולניא בוועד דד' ארצות יצ"ו עמדתי והסברתי להם במרחב לשוני את קשט דבר אמת ונתנו מקום לדברי. ואף המאור הגדול כמוהר"ר אפרים פיש . . . העיד . . . מרוב גודל תורת משה חיים לוצאטו שיחי' ויאריך ימים, כמותו ירבו בישראל, ושקטה הארץ ושוב אין פ"פ שם בפולניא כל כך. אך קצת מהם לבם נוקפם והסבה מאגרת של חכמי וויניציאה כנודע קצת מזה אמ"ו. וכטפה מן הים אגרת זה שכתבו לחכם משה חגיז כי לפולניא כתבו אלף פעמים ככה בשקרים ובדוים. . . . אך לזרז באתי כאשר התחיל אמ"ו לברר בכתבי קנאה דבר אמת כה יתמיד אמ"ו . . . ושוב לא ישמעו ולא יפנו לכתבי דחכמי וויניציאה . . . מכתב להרה"ג ר"י באסאן מר' חיים פאלאק מלובלין

I have already written to the Ashkenazic scholars to every place that I could, especially to the scholars of Poland, members of the *Vaad Arbah Aratzos* (Council of the Four Lands). I explained to them in detail the truth [regarding Ramchal] and they listened. Even the great luminary, R. Ephraim Fish, . . . testified regarding the great Torah knowledge of R. Moshe Chaim Luzzatto, may he live and have a long life, and may there be many like him in Israel. As a consequence, things quieted down and the antagonism was muted. Some of them, however, still harbored doubts. This was caused by the letter written by the scholars of Venice, as you know at least some of the details. All that they wrote to R. Moshe Chagiz was but a drop in the ocean compared to what they wrote to Poland. They wrote a thousand times as much, filled with lies and fabrications. . . . I have come,

however, for the purpose of encouraging you. Just as you have begun to clarify the truth in your writings, so shall you continue to do so. . . . [And I hope that your writings will have the desired effect] and they will no longer listen or pay attention to the writings of the Venetian scholars. . . . **Letter written to R. Yeshaya Bassan from R. Chaim Pollack of Lublin**

III. The Fate of Ramchal's Original Writings

A.

הנה כ"ת אינו צריך לעצתי, אמנם אם בשל תיבת הספרים כל הסער הגדול הזה, יצוה כ"ת ויקחה אצלו וישרפנה לעיניו. ובעל גמולות ישלם חימה ונקם למי שגורם לזה ולבו לא הוטהר בכונתו לשמים. וש"ר. מכתב מהרמח"ל לרבו הרה"ג ר' ישעיה באסאן מאמשטרדם י"ח חשוון תצ"ו

Behold, you, the prince of Torah, does not need my advice. If this great tempest is over the box of the *seforim* (books which Ramchal composed), then let the prince of Torah command and let them burn it up before his eyes. The one who punishes and rewards shall repay with wrath and revenge those who caused this, those whose hearts are not pure in their actions for the sake of Heaven. Much peace to you. **Letter from Ramchal to R. Yeshaya Bassan, Amsterdam, the eighteenth of Cheshvan 5496 (1735)**

B.

ועתה באתי להודיע שקבלתי התיבה עם הכתבים וספרים של מח"ל מחותם ומסוגר בשתי מסגרות ולא אפשר לפתוח כ"א ע"י האומן חרש המסגר. . . . ושם מדבר גדולות, כאשר היה כותב עליו הפתי ר' יקותיאל, ונמצא פעמים הרבה מאד כתב כלומר מן רעייא מהימנא ואדם קדמאה ואברהם סבא ומטט' שרא רבא ואליהו וכולם כעונים ואומרים אליו בפתיחת מאמרם: רבי רבי וכו' אשר לא נשמע ולא נראה מן הכלל הזה שכל דבריו הכל הבל ומעשה תעתועים ע"י טומאה וקליפה ובלבול רוח ורמות רוח. . . . ומאפס הפנאי לעיין ולחקור כל הספרים האלו בפרטות שאין לנו עסק כ"כ בסתרות, לכן עכ"פ גניזה בקרקע ודאי בעי עד שנבוא יחד להמתיק סוד אם צריך בעור שריפה. . . . מכתב מר' יעקב פאפירש אב"ד דפר"פ דמייין לתלמידו ר' אברהם

I have now come to inform you that I have just received the box with the writings and works of Moshe Chaim Luzzatto. They are sealed and closed with two locks. It was impossible to open up without the efforts of an expert locksmith. . . . [I read some of the contents and I saw that] he speaks presumptuously, as that credulous R. Yekusiel wrote of him. Numerous times does he write as he is in communication with *Raya Mihemna, Adam Kadmaah, Avraham Saba, Matatron Sara Raba, and Eliyahu*. All of them are made to say in their introduction to their teachings, "Rabbi, Rabbi, etc.," something which is unprecedented in other literature. We can see from this alone that all of his words are empty and fabrications created through the forces of impurity, the *kelipa*, a confused mind and an arrogant spirit. . . . As I have no time to analyze and examine all of these works, **especially since we are not extensively preoccupied with esoteric works**, they must certainly be buried in the ground until the time that we come together and come to a decision whether it needs to be destroyed by fire. **Letter from R. Yaakov Poppers, Chief Rabbi of Frankfurt am Main to his disciple R. Avraham**

C.

. . . בכך הנני מהודענא להון שכבר נעשה מעשה זה שני חדשים מקרוב דהיינו מועטין בשריפה ורובן בקבורה במקום אשר לא ידע איש את קבורתם חוץ משני שלוחי מצוה יראי אלקים אנשי אמת אשר קברו אותן עמוק עמוק בקרקע קשה להוציא משם עוד. ואף גם שם גניזתן באופן שבזמן קרוב ירקבו וישחיקו אותן קרקע עולם. מכתב מר' יעקב פאפירש אב"ד דפראנקפורט דמיין לר' משה חאגיז ר"ח אדר שני תצ"ז

. . . I hereby inform you that some two months ago action was taken. A minority of the documents were condemned to the flames and the majority was buried in a place that is unknown, save for the two *shluchei mitzva* (emissaries who fulfilled the Divine commandment), G-d fearing men of truth, who buried it very deep in the ground. It would be very difficult for anyone to remove it from there. In addition, it is buried in a manner that in a short time they will rot and be destroyed by the soil. **Letter from R. Yaakov Poppers, Chief Rabbi of Frankfurt am Main to R. Moshe Chagiz, Rosh Chodesh Adar II 5497 (1737)**

IV. The Ramchal's Lasting Renown

A.

בת קול יוצאת מטבריה מכרזת ואומרת על ההרים אשא בכי ונהי. איכה ישבה בדד. הצור תמים פעלו, כי כל דרכיו משפט, א-ל אמונה ואין עול, צדיק וישר הוא, שמעו שמים והאזינו ארץ, כי הרב הכולל, המקובל האלקי, רכב ישראל ופרשיו, אור שהיה בישראל, בוצינא קדישא, מרנא ורבנא כמוהר"ר משה חיים לוצאטו נפטר הוא וכל בני ביתו במגפה לפני ד' בכ"ו אייר בעיר עכו סמוך לטבריא וקבר בטבריא אצל רבי עקיבא ע"ה אשרי חלקו בעה"ז ובעה"ב ואוי לנו כי נפלה עטרת ראשינו. . . . לא קם בישראל כמשה . . . אגרת מרבני טבריא על פטירת רמח"ל

An echo issues forth from Tiberias and announces, "On the mountain tops I will lift up my voice to cry and wail. How lonely does she sit! He is the Rock, His work is perfect; for all His ways are justice; a G-d of truth and without iniquity, just and right is He. Listen O Heavens and give ear O earth, for the Rav of the community, the G-dly mystic, the chariot of Israel and its riders, the light that was in Israel, the holy lamp, our Master and Rabbi R. Moshe Chaim Luzzato has passed away, together with his entire family, in a plague, before G-d, on the twenty sixth of Iyar in the city of Acco, near Tiberias. He was buried in Tiberias next to Rabbi Akiva, of blessed memory. Fortunate is his portion in this world and the next. Woe is to us for our crown has fallen . . . No one in Israel has arisen like [this] Moshe . . . **Letter from the Rabbis of Tiberias regarding the passing of Ramchal**

B.

אהובי גיסי אדכרנא מילתא כד הוינא במדורך קודש אמרת לי פעם אחת שראית במראה שבא חכם לירושלים תובכ"א ממדינת מערב והוא ניצוץ של משיח רק שהוא בעצמו אינו יודע והוא חכם גדול בנגלה ובנסתר ובעל בכי ואח"כ אמרת לי שאין אתה רואה אותו ואמרת שכדומה לך שהלך לעולמו וכשבאתי לכאן חקרתני אחר זה הדבר וספרו לי מזה האיש פלאי פלאות והיה חסיד גדול וחרוף ובקי בנגלה ובנסתר והיה כל חכמי ירושלים בפניו כקוף בפני

אדם וספרו בשבחי גוזמא ובא לירושלם עם כמה תלמידים וחכמים גדולים בקיצור היה הרבה קדישא ופרישא ובעוה"ר לא האריך ימים בירושלים כ"א שנה אחת וחיי למר שבק זה כמו ד' שנים בזה הזמן ממש שאמרת לי וספרתי להחכמים דבריך מה שאמרת עליו ונבהלו משמוע בקיצור שמך כבר נודע בשערי ירושלים והחכמים שבכאן בקשו ממני שאכתוב לך ואזרוך שתבא לכאן לקבוע דירה ותאבין לראות פניך וכו' מכתב מהרה"ג ר' אברהם גרשון מקוטוב לגיסו ר' הבעש"ט

My beloved brother-in-law, I remember an incident which occurred while I was at your holy abode. You once told me that you saw in a vision that a Torah scholar came to Jerusalem, may it be speedily rebuilt, from the West and that he was a spark of the Moshiach. However, he himself did not know this. He was a great scholar both in *nigleh* (the non mystical area of Torah study) and *nistar* (the mystical area of Torah study) and a *baal bechi* (a master of crying or prayer?). Afterwards, you told me that you no longer see him and you said that it seems to you that he has gone on to his eternal resting place. When I came [to *Eretz Yisrael*], I made an investigation regarding this matter and they told me about a very unusual person who was a great *chasid*, someone who was brilliantly sharp with broad knowledge in *nigleh* and *nistar*. All of the scholars of Jerusalem were in comparison to him as a monkey to a human. They spoke of his praises in an exaggerated manner. He came to Jerusalem together with many disciples and great scholars. In short, he was a very holy person. Due to our many sins, he did not live long in Jerusalem, just a year, and he subsequently left this world. This happened some four years ago, the exact time that you told me [about his departure]. I told the scholars here about what you said about him and they were stunned by the report. In short, your name is already known in the gates of Jerusalem and the scholars here asked me to write you and encourage you to come here and set up permanent residence, for they desire to see you . . . **Letter from R. Avraham Gershon of Kitov to his brother-in-law, the Baal Shem Tov**

C.

ב"ד יום ב' בטו"ב אייר (ל"ד למספר ב"י) השלו' והברכה לפ"ק פ"ק אמציסלוב לכבוד (לא ידעתי איך אכנהו, ואולי אפגום בכבודו) כ"ש מו"ה יהושע הכהן נ"י.

אשר בקשה נפשו במכתבו, להודיע מאתי דבר מה לקחה אזני מכבוד אדמו"ר דודי גאון האמתי החסיד מו"ה חיים ז"ל, אודות הרב הקדוש וחכם נפלא במדעים מו' משה חיים לוצאטו ז"ל, אודיעו, כי פעם אחת שאלתיו ואמרת לי לפניו, שכפי הנראה שכ"י מהרב הנ"ל על התחלת האדרא רבא הם כולם דברי גילויים נוראים מעולם העליון, ובפרט ענין יחוד הגן המבואר שם, שאין קץ לנוראות ונפלאות הענין. והשיב לי בזה"ל: פשיטא ודאי ואמרת אלי עוד כי ירע בעיני מאד על הקטרוגים שהיה על איש אלקי כזה. והשיב לי: אין לנו להתבונן ולחשוב בזה כלל, והלא עינינו רואות, שחיבוריו שלא היה עליהן קטרוגים נגזר מן השמים שיתגלו בעולם, ואותם שהיה עליהם קטרוגים (התהלים והתיקונים שלו על פסוק ולכל היד החזקה וגו') לא נתגלו בעולם. ורבינו הגדול הגאון הנורא ר"א ז"ל אמר עליו שהוא יודע הנמשל של כתבי האר"י ז"ל

Monday, the nineteenth of Iyar, the 34 day of Omer. Greetings . . . Regarding the request you made in your letter, that I inform you about the opinion of my uncle, the true Gaon and *chasid*, R. Chaim [of Volozhin], of blessed memory, regarding the holy Rav, the

astounding scholar, R. Moshe Chaim Luzzato, of blessed memory, I will let you know the following: On one occasion I did ask him and [at the time] I mentioned to him that it would seem from the manuscript written by Ramchal on the beginning of Idra Rabbah, that the work is composed of awesome revelations from the world above, especially the section dealing with the unity of the Garden [of Eden], which is elucidated there, for there is no end to the awesomeness and wonders of the subject. He answered me, "It is obvious! It is certainly so." I continued on and said to him, "I feel terrible about the accusations that were made against such a G-dly man." He replied, "We can't understand and think about it at all. Behold our eyes see that those works of his that were not made the subject of those accusations were decreed by Heaven to become revealed and those works that were the subject of those accusations were not revealed to the world. Our great master, the awesome Gaon [of Vilna], R. Eliyahu, of blessed memory, said regarding him that he (Ramchal) knows the real subject of the allegory of the writings of the Arizal. [For the Gaon said that all of the writings of the Arizal cannot be taken literally and they are only an allegory.]" He also told me that for some time [the Gaon] held that R. Chaim Vital, of blessed memory, did not understand the depth of the Arizal, i.e. the meaning of the allegory, but afterwards he saw a specific passage which indicated to him that R. Chaim Vital did actually know the meaning of the allegory, but he hid it very well. This is what my uncle, of blessed memory, told me. I said to him that it seems that our Master, of blessed memory, [the Gaon of Vilna,] was referring to the letter of R. Chaim Vital, ז"ל, which is called, *Maamar HaPesios*, which was printed at the end of the *sefer Chesed L'Avraham*, which was published in Amsterdam. He replied to me with a bright countenance, "Yes. He was referring to the words of that letter. [In addition,] the Vilna Gaon stated regarding himself, "Thank G-d, I too know the real meaning of the allegory." I have already written more than enough and at this point I will stop. **R. Avraham Simcha b. R. Nachman of Amtzislav**

V. A Sampling of the Ramchal's Teachings

A.

גדר חכמת האמת אינו אלא חכמת סדר פעולת המאציל שבו פעל ופועל בברואיו, ואפרש לו עתה הענין היטב. הנה כונת המאציל בבריאתו היתה לברוא בריאה אחת שתוכל לקבל ממנו טוב בזכות, ולבעבור יהיה זכות צריך שימצא ענין א' שיהיה זה הנברא בוחר לעשותו, וכשיעשהו יהיה זוכה לטוב ע"כ ע"פ התכלית הזוה הכין כל סדר פעולתו שאחריו תמשך כל הבריאה ג"כ בסדר נכון ונאה. ואז רצה ושיער מין נברא א' שיהיה בנוי מכל כך חלקים מורכבים בדרך כך שבהמשך כל פעולות בריאתו, אחרי ענין וסדר החלקים ההם והרכבתם, אז יצא אותו הנברא אחרי מספר כ"כ מדריגות הנמשך לפי הדרגת הרכבת אותם החלקים באותה התכונה שהוא צריך להיות למען היות אותו הנברא הבעל בחירה הנופל תחת יצ"ט ויצ"ר באותו הדרך הצריך כדי לזכות ולקבל השכר על ידי הדרגת הפעולה ההיא. אז לפי השיעור הזה התחיל לסדר פעולותיו וכל התפשטות אורו הפשוט לפעול נקרא מאור אחד או ספירה אחת וכ"כ מאורות האיר כמו כל פרטי חלקי בנין הנברא המשוער הזה, וכלל המאורות האלה כולם הם סוד דמות אדם ואופן התחברם והתקשרם בגוף האדם הוא אופן התרכבם להנהיג. ונמצא שלא יש מאור במאורות שאין לו חלק בגוף האדם, ולא יש אבר באדם שאינו במאורות. וכל בריות העולם הם ג"כ יוצאים בהמשך מן המאורות; ולא יש בעולם בריה שאינה במאורות, ולא במאורות מאור שאינו בעולם. נמצא שלא יש בריה בעולם שאינה באדם, ולא אבר באדם שאינו בעולם; ולא יש פועלה באדם שאינה במאורות,

ולא פעולה במאורות שאינה בפעולות אדם. והנה שרש זה הסדר הפנימיות והחיצוניית שהוא שרש הנשמה והגוף, ועל זה נאמר "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו" וע"כ זה הסדר סודר בתחלה; אח"כ בסדר זה מתחלפים המאורות חילופים רבים. וסוד זה הענין הם שתי המדות חסד ודין, שהם הצריכות לשכר ועונש והחסד עושה הפנימיות והדין עושה החיצוניות, והם כלל הצמצום שצמצם אין סוף ברוך הוא את אורו וקו מאורו המתפשט ופועל. וזה החסד והדין עצמו עושה ענין הימין והשמאל, ענין הפנים ואחור וענין הזכר והנקבה שהם כלם מיני פעולות שונות. אך סוד כלם הוא חסד ודין המתחלפים בפעולותיהם לפי צורך ההנהגה שיצא מכח זה האדם במקומו. וצריך שתהיה הפעולה מודרגת לפי הדרגת הרכבת האיברים האלה, ועל כן תהיה בתחלה חזקה ואחר כך תתחלש עד רדתה לסופה ולפי התחלשה תוציא ענפים פחותים אלה מאלה עד תום כל הבריות. וכלל כל הדברים האלה יהיה האדם.

והנה בספירות האלה יש התפשטות התלבשות עליה וירידה וחיבור. התפשטות הוא גילוי פעולה, התלבשות – תלית פעולה בפעולה להמשכה משם, חיבור צירוף פעולות, עליה וירידה – להותיר כח או למעט, והכל לפי צורך ההנהגה הראויה לעולם. והנה זה סוד הכין לצורך ההנהגה. אך כדי שיוכלו להשפיע יותר או פחות לפי הצריך בזמנו, הכין שלוש ראשונות שיהיו עטרות אליהם והם כתר חכמה ובינה. והם עצמם בתוספת הארתם אחר קבלם העטרות האלה הם ענין הדעת. על כן הדעת יתפשט חוץ מן הקו שלו בכל הגוף, מה שאין כן חכמה ובינה. ומפני שרצה להמציא כל אלה בחינות, על כן המציאם כל אחד במציות בפני עצמה והם אריך אנפין אבא ואמא – כתר חכמה בינה ו"ק (ששה קצוות) עצמם הם ז"א, מלכות – נוקבא. ואחר כך בז"א עצמו יהיו כחב"ד פרטים העולים ויורדים לפי השעה. אך ישראל סבא ותבונה ויעקב ולאה הם הארות יוצאת לפי ההתלבשות וההרכבה. והנה כל מאור יש לו משמשים, והם המלאכים אלה תחת אלה כלם משמשי המדרגה ההיא הפרטית והם מביאי הפעולה עד למטה, וכך כל מאור מוציא בריאה אחת פרטית בגשמים. ונמצא הכל הקבלה אחת: פרטיות מהאורות וחלקי האדם, חלקי נשמתו וחלקי גופו, וכל זה הוא בפעולות המאציל ברוך הוא, והוא נקרא שרש שזה שרש כל הנבראים. ואחר כך יש הענפים שהם נפרדים משם, והיינו המלאכים וכל שאר הבריות כמו כן.

נמצא מכל זה שכללות השרשים הם כל המאורות, וכללות כל היוצא מהם הוא האדם ולו מסורה העבודה בכל המאורות. כי אליו צריכה לבוא ההשפעה מכלם. וכנגד זה יש בפרטות בריאות פרטיות. ואם ברוחניות כנגד הנשמה – המלאכים. ואם בגשמים כנגד הגוף – כל הבריות הגשמיות. הנה יש הס"א שהיא מציאות אחד נפרד מקביל לכל חלקי הקדושה שמקביל, והיא חיצוניות אל ענפי הקדושה. והאומות הם חיצוניות אל ישראל וישראל עצמם הם נתקנים בסוד ב' שרשים שהם תרין משיחין. וזה כללות סדר הבריאה כולה בסוד חסד ודין, ופרטיות המאורות ומעשים הם הרכבת הפעולות לפי סדר הרכבת האיברים באדם. אך סוד העבודה הוא זה, כי לכל מה שסידר המאציל בהנהגתו התקין מצוות שבעשותם אותם בני אדם תהיינה אותם הפעולה בתיקונם. וענינה להיות למקשר על ידי המעשה ההוא אותו החלק המקביל בנשמה אל המאור ההוא שבשבילו צוה המעשה, לאותו המאור. ואז נמשכה ההשפעה מאותו המאור אל אותו החלק ונקרא שנפתח צינור השפעה אחד שכשיפתחו כולם כל אחד בכל פרטי חלקיהם, שהוא על ידי כל נשמות ישראל, ואז יהיה העולם מתוקן לגמרי. מכתב מהרמח"ל להרה"ג ר' ישעיה באסאן יום ד' ט' שבט שנת ה' ת"ץ

The definition of the science of Kabbalah is the science of the system of activity of the Creator, the source of the Divine emanations, through which He interacted and continues to interact with His creations. I will now explain this clearly, [in greater detail]. Behold, the purpose of the Creator in his creation was to create one creation that would receive from Him goodness through its merit. In order that there be [the concept of] merit, there has to exist some [course of action] that the created could choose to do and thereby deserve to be rewarded for its choice. Therefore, in order to fulfill this purpose, He [carefully] prepared His entire course of action in a way that would cause the entire creation to similarly follow a correct and beautiful order. Then He desired and planned a certain type of creation that would be built from various compound parts in a manner that in the course of the activities of its creation, according to the arrangement of its component parts and its composition, the creation would be produced, after a certain requisite number of steps in accordance to the level and composition of its parts, in the form that is essential for it, so that this creation would have free will, under the influence of the *yetzer hora* (evil inclination) and the *yetzer tov* (good inclination), in a manner which is essential for it to [perform acts of] merit and receive reward. Then, according to those plans, did He begin to coordinate His actions. The emanation of His pure light is referred to as "one light" or "one *sefira*". He caused as many lights to radiate as there are component parts of this planned creation. The sum total of all of these lights make up the *sod* (secret) of the structure of man. The manner of their joining and uniting in the body of man is the same manner in which they are combined [in the greater world in order] to conduct it. Consequently, there are no lights in creation which don't play a part in the body of man and there are no limbs in man which don't have a [correspondence] in the lights. And all of the creations in the world also came to be through these lights. There is no creature that does not have a corresponding light and neither are there lights that don't have a corresponding being in the world. Consequently, there is no creature that doesn't exist in some form in man and there doesn't exist any limbs in man which don't have a correspondence in the world. And there is no action in man which doesn't exist in the lights and neither an action in the lights that don't correspond to an action of man. Behold, the basis of the order of the internal and external [worlds] is the same basis as the [relationship between the] soul and the body. Regarding this is stated in Scripture, "Let us make man in our image according to our form." Therefore this order of things was originally instituted. Subsequently, through this system, these lights go through many different changes. The *sod* (governing principal of this) are the two attributes, *chesed* (loving kindness) and *din* (judgment), which are essential elements in reward and punishment. *Chesed* creates the internal [spiritual essence] and *din*, the external. They make up the principal of *tzimtzum* (contraction), through which the *En Sof* (the Infinite), may He be blessed, contracted His light and the light ray which spread [through the Creation] and made its effect. These [concepts of] *chesed* and *din* are synonymous with the concepts of *y'min* (the right hand) and *s'mol* (the left hand), *panim* (the internal) and *achor* (external), and *zachor* (male) and *n'kaiva* (female), which all describe various actions [and not objects]. But the *sod* (governing principal) of them all is *chesed* and *din* which alternate their movements in accordance with the [way that G-d] conducts which is based upon the powers which are unleashed by man in his place. The actions that are taken need to be nuanced according to the levels of the compounds that make up these limbs. Therefore, it needs to be strong in the beginning and afterwards to weaken until it descends until the end. According to its weakness does it produce branches, each one weaker than the next, until the completion of the entire creation. The sum total of all of this is man. . . . However, the *sod* (principal) of this service is that corresponding to all

that the Creator arranged in his conducting [of the world], he established *mitzvos* (commandments) which will bring about, through their performance by man, that these [Divine actions] will be restored to their proper state. The idea is that each action will engage the corresponding light in the soul which was the [ultimate] purpose of the action. Through that, the emanation of that light will effect that corresponding part. This is referred to as opening a specific *tzinor* (pipe) of [Divine or Cosmic] influence. When all of the pipes of each part [of the creation] are opened, which is through the entire corpus of the souls of Israel, then the world will be totally restored. **Letter from Ramchal to R. Yeshaya Bassan, Wednesday, the ninth of Shevat, 5490 (1730)**

B.

יסוד החסידות ושורש העבודה התמימה הוא שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו ולמה צריך שישים מבטו ומגמתו בכל אשר הוא עמל כל ימי חייו. והנה מה שהורונו החז"ל הוא שהאדם לא נברא אלא להתענג על ד' וליהנות מזיו שכינתו, שזהו התענוג האמיתי והעידון הגדול מכל העידונים שיכולים לימצא. ומקום העידון הזה באמת הוא העה"ב, כי הוא הנברא בהכנה המצטרפת לדבר הזה, אך הדרך כדי להגיע אל מחוז חפצנו זה הוא זה העולם. . . . והאמצעים המגיעים את האדם לתכלית הזה הם המצוות אשר צונו עליהן הא-ל ית"ש ומקום עשיית המצוות הוא רק העה"ז. וע"כ הושם האדם בזה העולם בתחלה כדי שע"י האמצעים האלה המזדמנים לו כאן יוכל להגיע אל המקום אשר הוכן לו שהוא העה"ב לרוות שם בטוב אשר קנו לו ע"י אמצעים אלה. . . . פרק א ממסילת ישרים מהרמח"ל

The foundation of piety and the root of pure service is that a person clarify and verify [the nature of] his obligation in his world and to what must he place his sights and goals in all of the areas which he labors throughout the days of his life. Behold, that which our Sages of blessed memory have taught us is that man was created solely to experience delight with G-d and to derive pleasure from the radiance of the *Shechina* (Divine Presence), for this is the true delight and the greatest form of satisfaction that exists. The place to experience this [ultimate] satisfaction is the next world, for it was created with [all] the preparations which are required for such a thing. The way, however, to reach our desired goal is this world. The means to achieve this are the *mitzvos* which G-d commanded and the place of these *mitzvos* is this world. As a consequence, man was originally placed in this world in order to reach, through the means which was prepared for him here, [this world], the place which was [ultimately] set up for him, the World to Come, to experience the goodness which he acquired through these means. **Ramchal, Chapter one of Mesilas Yesharim**

C.

הנה האשכנזים שלימים וכן רבים, ת"ל כי בפראנקפורט לבדו יהיו בה כשלוש מאות ת"ח בני הישיבה, ולב רחב להם להבין ולהשכיל. והנה הם מבליים ימיהם בפלפוליהם המהבילים וריח חסידות אין בהם, והלואי היה די בזה. ואם יש בכל מדינת אשכנז אשר עברתי בה ובכל מדינת הולנדה אשר אני יושב בקרבה אנשים חרדים אל דבר ד' ומבקשים לדעת ליראה את ד' ולאהבה אותו ולהתחשו עם קונם, ודאי נער יכתבם. איטליא, כבר ידעה הכ"ת יותר ממני. ולעת כזאת אין משכיל דורש את אלקים, כי אם תוהו ובוהו וחשך שליטים המה בעיר, ואפילו פירושא דקרא 'מה ד' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה' לא יבינו ולא ישכילו. הלא על זה צווח ככרוביא רשב"י ע"ה: , ווי לון לבני עלמא דאינון סתימי לבא אטימי עיינין, כל הבשר חציר וכל חסדו כציץ השדה, אין מנהל לה מכל בנים ילדה, צוחין ככלבים ואמריין הב הב. מכתב מהרמח"ל לרבו הרה"ג ר"י באסאן יום ה' ר"ח אלול תצ"ה

D.

ותראה אם תתבונן בהוה ברוב העולם כי רוב אנשי השכל המהיר והפקחים החריפים ישימו רוח התבוננם והסתכלותם בדקות החכמות ועומק העיונים איש איש כפי נטיית שכלו וחשקו הטבעי. כי יש שיטרחו מאד במחקר הבריאה והטבע, ואחרים יתנו כל עיונם לתכונה ולהנדסה, אחרים למלאכות, ואחרים יכנסו יותר אל הקדש, דהיינו לימוד התורה הקדושה, מהם בפלפולי ההלכות, מהם במדרשים, מהם בפסקי הדינים, אך מעטים יהיו מן המין הזה אשר יקבעו עיון ולימוד על עניני שלימות העבודה, על האהבה, על היראה, על הדביקות, ועל כל שאר חלקי החסידות. ולא מפני שאין הדברים עיקרים אצלם, כי אם תשאל להם כל א' יאמר שזהו העיקר הגדול ושלא ידומה חכם שיהיה חכם באמת שלא יתבררו אצלו כל הדברים האלה, אך מה שלא ירבו לעיין עליו הוא מפני רוב פרסום הדברים ופשיטותם אצלם, שלא יראה להם צורך להוציא בעיונם זמן רב, ולא ישאר לימוד הדברים האלה אקריאת הספרים מזה המין כי אם אצל אותם שאין שכלם כ"כ דק וקרוב להיות גס, שאלה תראה אותם שוקדים על כל זה ולא יזוזו ממנו, עד שלפי המנהג בעולם כשתראה א' מתחסד לא תוכל מימנע מלחשוד אותו לגס השכל.

ואולם תולדות המנהג הזה רעות מאד לחכמים ולבלתי חכמים, כי גורם שמאלה ומאלה יחסר החסידות האמיתי ויהיה יקר מאד למצוא אותו בעולם, כי יחסר מן החכמים למיעוט עיונם בו ויחסר מן הבלתי חכמים למיעוט השגתם אותו. עד שידמו רוב בני אדם שהחסידות תלוי באמירת מזמורים הרבה ווידוים ארוכים מאד צומות קשים וטבילת קרח ושלג, כלם דברים אשר אין השכל נח בהם ואין הדעת שוקטה, והחסידות האמיתי הנרצה והנחמד רחוק מציוור שכלנו. כי זה דבר פשוט מלתא דלא רמיא עליה דאיניש לאו אדעתיה, . . . הקדמה ס' למסילת ישרים מהרמח"ל